Published November 6, 2020 Klapalekiana, **56**: 175–178, 2020
ISSN 1210-6100

Ocenění členů České společnosti entomologické v roce 2020

Úvodem

Stejně jako v loňském roce, i v tom letošním výbor České společnosti entomologické (dále jen ČSE) přistoupil k ocenění svých členů a entomologů, kteří mají významný přínos pro fungování entomologické obce jako celku. Po delších diskusích a různorodých návrzích se výbor rozhodl ocenit tentokrát osobnosti, za jejichž hlavní devizu můžeme považovat dlouhodobý přínos pro fungování ČSE, potažmo české entomologie jako celku. Přitom označení „dlouhodobý přínos" znamená v těchto konkrétních případech období, které prakticky zahrnuje celý aktivní život letošních oceněných. Všem dále uvedeným patří za jejich osobní přínos náš dík.

Zora Brodská
– obdržela ocenění za dlouholetou podporu České společnosti entomologické

Jméno paní Zory Brodské není mezi našimi členy všeobecně známé. Tak to ale často bývá u těch, kteří dělají velmi mnoho, v tomto případě pro zdárný chod naší Společnosti, jinak ale zůstávají v pozadí. Paní Brodská není entomologem, i když se celý svůj život o přírodu hluboce zajímá. Do života ČSE ale zasahuje velmi zásadně už téměř 50 let jako její účetní. Po celou tu dobu svou práci vykonávala velice obětavě, nezištně a vysoko nad rámec svých povinností. Právě její mimořádné úsilí a péče o ekonomický chod naší společnosti sehrály významnou roli při překonání jejích složitých existenčních období v naší novodobé historii. K dokreslení její obětavosti a pracovního nasazení ještě dodáváme, že se stejným nasazením pracuje i pro Českou zoologickou společnost a Českou společnost pro mezinárodní právo. Smysl pro spolkovou činnost ji tedy nelze upřít. Naše ocenění ji náleží plným právem a výborem byl návrh na ně schválen jednomyslně.

Paní Brodská se dosud těší plnému zdraví a mimořádnému elánu do života. Významnou část jejího času vyplňuje také starost o vnoučata, ale nezanedbává ani svoje koníčky. Kromě přírody se zajímá především o literaturu a umění a společně se svým manželem i v pokročilém věku aktivně sportují.

Paní Brodské děkujeme za odvedenou obětavou práci a přidáváme přání mnoha dalších aktivních let.

RNDr. Svatopluk Bílý, CSc.
– obdržel ocenění za dlouholetou podporu České společnosti entomologické a přínos k rozvoji české entomologie

Pan Dr. Svatopluk Bílý patří mezi nejvýraznější osobnosti ČSE a obecně české entomologie. Svoji profesní dráhu započal sice v Parazitologickém ústavu Akademie věd, do všeobecného povědomí entomologické obce však vstoupil jako pracovník Entomologického oddělení Národního muzea v Praze, kde pracoval od roku 1978 až do odchodu do důchodu v roce 2010. V odborné oblasti je uznávanou kapacitou mezinárodního věhlasu na čeleď krascovitých brouků (Buprestidae). Jeho dosavadní odborná práce přinesla více než 200 vědeckých publi-

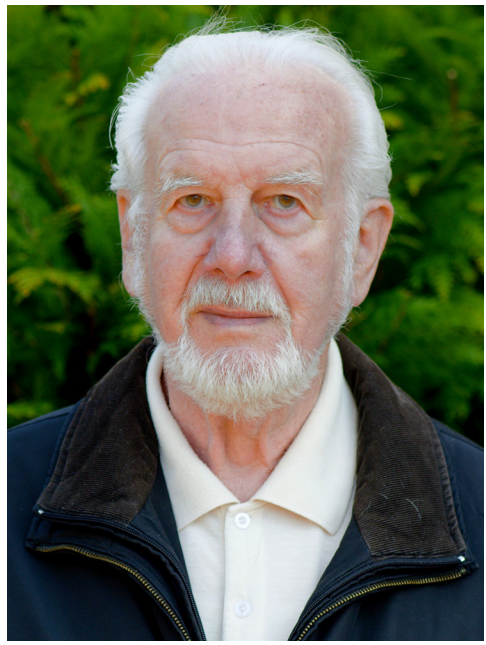
Obr. 1. Vlevo – paní Zora Brodská, účetní ČSE. Fotografie Jiří Brodský. Vpravo – pan Svatopluk Bílý, bývalý předseda ČSE. Archiv redakce.

kací. Vedle své specializace se velmi obětavě a dlouhodobě věnuje také osvětě a popularizaci entomologie formou populárně-naučných článků a přednášek pro širší veřejnost. V této oblasti je třeba připomenout především jeho dlouholeté členství v redakční radě časopisu Živa, kde je zároveň i pilným autorem. Členem České (respektive Československé) společnosti entomologické se Dr. Bílý stal v roce 1964. Aktivně se pak do jejího života zapojil v roce 1985, kdy byl zvolen do výboru Společnosti, ve kterém poté setrval více než 35 let. V roce 1997 byl poprvé zvolen předsedou ČSE a tuto funkci zastával i další dvě volební období až do roku 2008. Po celé své působení ve výboru požíval úctu kolegů za svůj uvážlivý a obětavý přístup k řešení úkolů a potřeb ČSE. I po předání pomyslného žezla svému nástupci Dr. Jelínkovi však ve výboru setrval až do letošního roku. Další kandidatury se Dr. Bílý obětavě vzdal, jak sám prohlásil „ve prospěch mladších generací". Po zásluze byl v roce 2015 uveden i mezi čestné členy ČSE.

Dr. Bílý je mezi kolegy oceňován nejen jako renomovaný odborník, ale také jako obětavý a přátelský kolega, vždy ochotný přiložit ruku k dílu pro dobrou věc. Za vše uvedené mu patří náš dík, ke kterému přidáváme i přání dalších odborných úspěchů a pevného zdraví do dalších let.

RNDr. Josef Jelínek, CSc.
– obdržel ocenění za dlouholetou podporu České společnosti entomologické a přínos k rozvoji české entomologie

Stejně jako předchozí oceněný Dr. Bílý patří i pan Dr. Josef Jelínek mezi nejvýraznější osobnosti ČSE a české entomologie. Díky svému dlouholetému a soustavnému studiu se stal světově uznávaným odborníkem pro nadčeleď Cucujoidea, zejména na lesknáčkovité brouky

Obr. 2. Vlevo – pan Josef Jelínek, bývalý předseda ČSE. Fotografie Jiří Hájek. Vpravo – pan Milan Sláma, lesník a entomolog. Archiv redakce.

(Nitidulidae). Je autorem více než 120 odborných publikací. Vedle vlastní odborné činnosti se obětavě věnuje i publikační tvorbě svých kolegů prostřednictvím členství v redakčních radách několika tuzemských i mezinárodních periodik. Významně přispěl k popularizaci entomologie formou populárně naučných článků, přednášek a rozhlasových relací. Málokteré jméno je v povědomí široké entomologické veřejnosti spojeno s Národním muzeem v Praze tak jako Dr. Josef Jelínek. S touto institucí spojil celý svůj profesní život. Pracoval zde v Entomologickém oddělení od roku 1961 až do odchodu do důchodu v roce 2005, v letech 1991–2004 jako jeho vedoucí. Téměř celoživotní vazbu na tuto instituci ilustruje fakt, že je dodnes pravidelným návštěvníkem oddělení, kde pokračuje ve studiu svých oblíbených lesknáčků. Členem České (respektive Československé) společnosti entomologické se Dr. Jelínek stal v roce 1952 a po několik desetiletí působil i v jejích výborech. Zásadním vkladem do života ČSE se pak stalo jeho předsednictví, které zastával po dvě volební období v letech 2008–2016. V roce 1994 se stal i jejím čestným členem.

Dr. Jelínek je osobností, která si svou veskrze pozitivní pověst vybudovala na přátelském a obětavém přístupu a jednání s kolegy. Za vše uvedené mu patří náš dík, ke kterému přidáváme i přání dalších odborných úspěchů a pevného zdraví do dalších let.

Ing. Milan Sláma
– obdržel ocenění za přínos k rozvoji české entomologie

Mezi entomology je pan Ing. Milan Sláma pojmem, který není třeba blíže představovat. Svým celoživotním studiem tesaříků (Cerambycidae) navázal na tradici svých předchůdců

Lea Heyrovského, Karla Prokše, Kristiána Pospíšila a dalších. Ve svém životě publikoval více než 35 prací, vedle odborných taxonomických a faunistických, věnovaných jeho oblíbeným tesaříkům, pak také práce osvětové a lesnické, tedy z oboru, který se mu stal životním povoláním, a kde se většina jeho prací týkala kůrovců (Curculionidae: Scolytinae), jeho druhé oblíbené skupiny brouků. Svým zanícením do studia tesaříků se stal velkou inspirací pro několik dalších generací entomologů. Do světového systému čeledi Cerambycidae přispěl popisy 30 nových taxonů druhové či poddruhové úrovně. Pro domácí entomologii byla však největším přínosem monografie o tesaříkovitých České republiky a Slovenska, dlouho očekávaná a dychtivě přijatá nejširší koleopterologickou veřejností. Právě toto dílo lze považovat ze jeho nejvýraznější odborný počin. Pan Ing. Milan Sláma se členem Československé společnosti entomologické stal v roce 1948 ve svých pouhých 14 letech. Dnes tak patří mezi její služebně nejstarší členy. Přestože nikdy nepůsobil ve vedoucích orgánech společnosti, vždy patřil mezi aktivní členy s významným přínosem pro její fungování především svými trefnými kritickými názory.

Panu Ing. Slámovi vyjadřujeme poděkování za vše výše uvedené a přejeme i další odborné úspěchy a dobré zdraví.

Závěrem

V loňském roce se výbor rozhodl ocenit především členy, kteří se mimo spolkové činnosti zasloužili o výrazný rozvoj a podporu práce s mládeží. Je ovšem nanejvýš zřejmé, že tato mladá generace bude stát „jako trpaslíci na ramenou obrů“ (Bernard z Chartres). Fungování jakékoliv společnosti je závislé na její minulosti a budoucnosti. Důležité kroky v minulosti učinili nejen ocenění, ale i mnozí další členové ČSE, avšak pokračování a zachování vysoké společenské a odborné úrovně naší Společnosti a dobrého jména entomologie jako vědního oboru bude záviset na práci dalších generací. Věříme, že se tohoto úkolu zhostí zodpovědně a půjdou tak ve šlépějích svých předchůdců.

Stanislav BENEDIKT & David SOMMER, Česká společnost entomologická, Praha